

Presentació eHealth Center Sala Europa

Representació de la Comissió Europea de Barcelona

Conseller,
Director General de la Unió Europea,
Vicerectora,
Director General de Desenvolupament,
Directora General de Salut,
Autoritats,
Amigues i Amics,

Aquest és un gran dia, i ho és perquè, entre altres coses, la UOC obre una nova experiència en la manera que té la nostra universitat d'adreçar-se a la ciutadania.

El 1995 la UOC incorpora la tecnologia a l'educació i els pares fundadors de la UOC tenen èxit perquè no es fan la pregunta errònia que alguns avui encara es fan: *Com em permetrà la tecnologia fer el mateix que feia de forma més ràpida i més eficaç?* Aquesta és la pregunta que porta al desastre.

La pregunta adequada és: *Com em permet la tecnologia canviar el que feia per fer quelcom diferent, per fer més coses, per fer allò que abans no podia fer?*

I per tant, canvia -deixeu-me dir-ho així- el model de negoci.



Això és el model educatiu de la UOC. És el canvi de paradigma. És passar d'ensenyar a aprendre; de tenir el professor que ensenya, a l'estudiant que aprèn a través de l'activitat. És el procés d'aprenentatge que posa l'estudiant al centre. Això mateix és el que la UOC vol fer amb l'eHealth Center en salut: posar al ciutadà al centre, que gestioni autònomament la seva salut.

Evidentment, de la mateixa manera que en el model educatiu l'estudiant es relaciona amb els recursos i l'acompanyament, aquí el ciutadà interaccionarà de forma imprescindible amb els professionals de la salut -siguin metges, infermeres, psicòlegs, nutricionistes, entrenadors, etc; amb les institucions de salut -la seguretat social, les mútues, les asseguradores, els gimnassos, els centres educatius, etc; amb la tecnologia -és a dir, les aplicacions, les xarxes diverses, els blogs, etc.

Per tant, el ciutadà es converteix en un node que es forma, s'informa, comunica i informa. I això és la base de l'eHealth Center.

Entenem que la salut no és l'absència de malaltia. Per tant, la salut és molt més que la no malaltia. La salut és qualitat de vida, és felicitat, és viure encara que hi hagi malaltia. Això ho haurà de gestionar cada pacient.

Allò rellevant i important aquí -per això deia que era una dia important per a la UOC- és que l'eHealth Center al final -si volem ser ambiciosos com ho són la Vicerectora i el Director de Desenvolupament- s'adreça a **tota la ciutadania**. I com deia el Director General de la Unió Europea, "tota la ciutadania" vol dir tota la ciutadania, no la catalana ni l'espanyola sinó tota la ciutadania. I això és la gran ambició de l'eHealth Center.

I ara deixeu-me aixecar una mica la vista, dir coses que m'agraden, i pensar una mica l'abast d'aquesta iniciativa. Quan el 1996 el professor Manuel Castells publica la seva trilogia *The information age*, diu que la indústria produeix una mutació cap a la societat industrial, i que la societat industrial és molt més que la indústria; no són vaixells, avions, etc. sinó que és un canvi radical, sociològic. Fixeu-vos si és tant canvi que la universitat passa de formar en filosofia, ciència i medicina a formar en enginyeries, economia, ADE, o coses tan rares com les que fem ara.

Segons el Dr. Castells, amb la informació passarà el mateix, i ens portarà a la societat informacional. Doncs bé, això ja està passant. Aquesta societat informacional l'estem construint sense gairebé adonar-nos-en. La 4a revolució industrial és quasi una anècdota.

Ni la robòtica ni la ni la fabricació 3D són anecdòtiques però el canvi és molt més important que la fabricació sigui 3D. Fixeu-vos en la importància del mòbil en les nostres vides. Fixeu-vos en el què ha fet Internet de la indústria fotogràfica -on està Polaroid o Kodak? O en el que ha passat amb el cinema i amb la música -l'altre dia vaig anar al FNAC i gairebé no hi ha CDs. Ha canviat totalment.

Què està passant amb la premsa? Llegim diaris de paper? Què passarà amb el transport d'aquí a quatre dies, quan ja es parla dels cotxes sense conductor? O què passarà amb els *headhunters*? (quan resulta que a través dels *likes* de Facebook pots identificar la psicologia d'una persona).

*Un tsunami és el que està canviant la nostra societat.
Ara estem veient els que han caigut però haurem de
veure els que naixeran i creixeran.*

D'altra banda, aquesta tecnologia ens ha portat coses com la **teoria de la complexitat**, és a dir, mitjançant ordinadors avui en dia podem tractar problemes complexos (la complexitat està relacionada amb la teoria del caos: la papallona que vola a Brasil provocant un tornado a Texas).

Tanmateix, la teoria de la complexitat és molt més que això. Aquesta teoria diu que per entendre un vol d'estornells no cal fer la genòmica de l'estornell. És un fenomen molt més complex que cal analitzar d'una altra manera. La ciència de dades que comentàvem abans (tot i que caldria veure quines dades, perquè si el que comptem són els pèls de la pota de les aranyes, tot i ser dades potser no són rellevants pel que volem) i sobretot, el *machine learning*, és a dir, la intel·ligència artificial i com aquesta està canviant la ciència (permet fer la enginyeria inversa de processos regeneratius de cucs com la planària, o poder guiar la producció de cèl·lules mare).



*Així doncs, aquesta tecnologia ens permet modelar i
obtenir patrons complexos, tant en les ciències
experimentals com en les **socials**. I això ens porta
a fer cada vegada més possible la **visió holística**
envers la visió reduccionista que hem viscut en les
ciències.*

No diré que Descartes està morint però sí que des de l'aparició del llibre d'Antonio Damásio, *El error de Descartes*, estem veient que l'aplicació reduccionista cada cop és més limitada.

Algú amb més intel·ligència que qui us parla, pensarà que en la visió científica passarà quelcom similar al que va succeir amb Einstein respecte a Newton: la visió de l'univers d'Einstein no elimina la de Newton però l'eixampla. Algú eixamplarà la visió cartesiana reduccionista a través de les tecnologies que estem desenvolupant avui en dia.

*Per tant, tenim noves portes a la **comprensió de la realitat** i a la complexitat de la ciència.*

Tenim nova llum a les interaccions complexes en biologia; biologia de sistemes; explicació de malalties; explicació de la vida...I això es fa a través de xarxes, a través d'aquesta societat informacional a la qual ens estem referint.

A mi, com diu un amic meu, quan em mori només m'agradaria que cada 100 anys em deixin obrir una finestreteta i veure el que esteu fent i dir "Ostres que bé que aneu i com m'agradaria estar amb vosaltres!"

Tanmateix, la complexitat en les malalties, la multiborabilitat, l'haurem d'explicar també per intel·ligència artificial, per *big data*, etc. Però això és una segona capa. Primer ve la capa científica. Després ve la capa de les malalties, de com es lliguen i es relacionen entre si. I finalment hi ha una tercera capa que són les xarxes ciutadanes, les socials, les de pacients, les de prescriptors i les de tecnòlegs, que serem capaços de fer interaccionar i treballar conjuntament.

Per anar conclouent, dir-vos que estem construint diferents xarxes que s'interelacionen, per tant, estem construint la societat informacional que preveia Manuel Castells.

I ara, deixeu-me acabar amb tres comentaris que són molt poc protocolaris però per a mi molt seriosos i que defineixen el que fem a la UOC:

A la UOC ens sentim molt orgullosos del que fem amb l'eHealth Center perquè en primer lloc és *guai* i ens agrada *fer coses guais*.

En segon lloc, perquè ens il·lusiona i ens fa feliços i al final el més desitjable de tot és divertir-te quan treballes i treballar amb l'eHealth Center ens diverteix.

I en tercer i últim, és que amb això finalment complim el nostre desig més profund -que no anem exhibint constantment tot i ser un desig profund- que és el de canviar el món.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell